

ÖZET

MİMARLIK VE ÇOCUK

Tez çalışması çocuğun gündelik yaşamında önemli bir yer tutan oyuncaklar üzerinden mimarlık ve çocuk ilişkisini gözden geçirmek üzere yazılmıştır. Bu doğrultuda aydınlanma çağı ile birlikte var edilen “çocuk”un zihnindeki mekan kavramının inşasında oyuncakların etkili olduğu iddiasına örnek yapı oyuncakları üzerinden cevap vermeye çalışmıştır. Bu amaçla ilk başta çocuk ve çocukluk kavramlarının oluşum süreci ile bağlantılı olarak Aries’in çocukluğu kültürel bir icat olarak nitelendirdiği görüşü incelenmiş, eğitimciler tarafından da bu görüşün desteklendiği görülmüştür. Bu icat dahilinde Montessori, Fröbel ve Piaget’yi içine alan literatür araştırması ile çocuğun yetiştikten farklı bir mekan kavrayışının olduğu ortaya konmuştur. Daha sonra ise çocukların gündelik hayatlarının neredeyse tamamını geçirdiği “ev mekanı” içinde oynadığı oyuncakların çocukların zihninde mekan kavramının inşa edilmesinde büyük bir rol oynadığı belirlenmiştir ve tezde mekan kurucu oyuncak olarak nitelendirilen yapı oyuncaklarının bu inşayı nasıl gerçekleştirdikleri üzerinde durulmuştur. Mekan kurucu oyuncak görüşünü desteklemek adına bebek evleri, oyuncak tiyatro, oyuncak kentler ve mimari yapı oyuncaklarının farklı çeşitleri örnek olarak incelenmiştir. Yapı oyuncakları incelenirken üzerinde durulan esas nokta ise çocuğun bu inşa sırasında mekanın öznesi olarak mı yoksa nesnesi olarak mı bu sürece dahil olduğudur. Dolayısıyla tez kapsamında yapı oyuncaklarının mekan kurucu etkisinin olup olmadığı mimarlık ve çocuk bağlamında gözden geçirilip, bu doğrultuda çıkarımlar yapılmıştır.

Anahtar Kelimeler: mimarlık ve çocuk, mekânsal kavrayış, çocukluğun icadı, mekan kurucu oyuncak, mekanın öznesi

ABSTRACT

ARCHITECTURE AND CHILD

The thesis was prepared to consider the relationship between the architecture and child through toys which have important place in the daily life of the child. Within this context, the claim that suggests the effect of the toys for the construction of the space in the mind of the “child” to be existed together with the era of enlightenment has been tried to be answered with sample construction toys. Thus, firstly the opinion of Aries defining the childhood as a cultural invention was considered in connection with the formation of the concepts of child and childhood and it was seen that the educators also support these opinions. Within the framework of this invention, it was figured out that the child has a different understanding of the space than adults as a result of the literature search including Montessori, Froebel and Piaget. Then, it was determined that toys which the children play inside the “house space” where they almost spend their daily lives completely play an great role for the construction of the space concept, and the thesis focused on the building toys which are defined as space constructive toys in the thesis were considered for the construction of this concept. In order to support the space constructive toy opinion, dollhouses, toy theatre, toy cities and various architectural constructive toys were examined. The basic point to be considered for the examination of the constructive toys is that if they are included in this construction as the subject of the space or the object of the space. Therefore, the space constructive effects of the constructive toys are considered within the context of the architecture and the child within the scope of the thesis and the conclusions were reached along with this direction.

Keywords: architecture and child, spatial perception, invention of childhood, building toys, subject of the space.